

... CIRKEV V MEDZIČASE

... REFLEXIA AKTIVÍT HELP 2018

... PAMIATKA REFORMÁCIE

... FARÁRI V ULICIACH

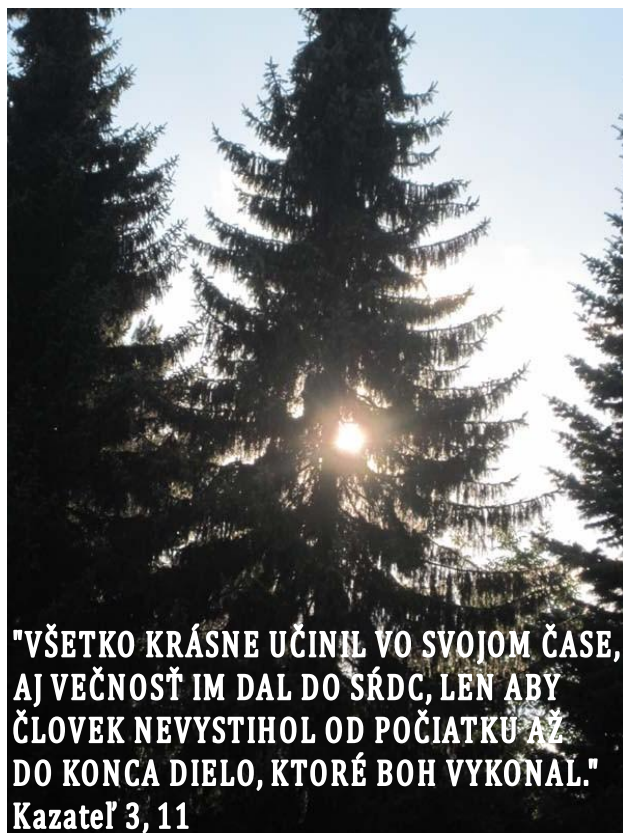
... ZÁPADNÝ DIŠTRIKT ECAV,
BISKUPSKÝ ÚRAD ZD ECAV

... REFORMAČNÉ OKIENKO

... MODLITEBNÁ REŤAZ

... AKO SME SA DOSTALI DO RÚK
NOVODOBÉHO OTROKÁRA

... VYBERÁME Z CHARTY 2017

**"VŠETKO KRÁSNE UČINIL VO SVOJOM ČASE,
AJ VEČNOSŤ IM DAL DO SRDC, LEN ABY
ČLOVEK NEVYSTIHOĽ OD POČIATKU AŽ
DO KONCA DIELO, KTORÉ BOH VYKONAL."
Kazateľ 3, 11**

CIRKEV V MEDZIČASE

Milé sestry a milí bratia, nachádzame sa vo zvláštnom medziobdobí. Na jednej strane Miloš Klátik už nie je generálnym biskupom a Imrich Lukáč generálnym dozorcem, na druhej strane sa stále čaká na potvrdenie právoplatnosti volieb, lebo boli napadnuté určitou, nie veľkou, skupinou cirkevných zborov. Z tohto dôvodu dňa 2. novembra 2018 protokolárne prevzali agendu ECAV na Slovensku od predchádzajúceho vedenia bratia Slavomír Sabol ako zastupujúci generálny biskup a Ján Brozman ako administrátor zástupcu generálneho dozorca. To, že sa neodovzdala agenda novému vedeniu cirkvi je jednoznačne zásluha dnes už bývalého vedenia okolo Miloša Klátika a Imricha Lukáča, nakoľko urobili všetko iné, len nie štandardné kroky na plynulé odovzdanie mandátu a požehnanie novému vedeniu cirkvi.

Dedičstvo Miloša Klátika v našej cirkvi je tak veľmi trpké a horké, a bude trvať ešte mesiace a roky, pokiaľ sa preberieme a pozviechame z obdobia, kedy všetko v cirkvi riadil jeden človek, všetko mal pod palcom, a kedy slová participácia, spolupráca a dôvera boli na bode mrazu. Jedným zo znakov toho, že toto smutné obdobie pôsobenia dnes už emeritného biskupa Miloša Klátika bude potrebovať ešte dlhší čas na revitalizáciu a nový reštart, je pôsobenie vydavateľstva Transcius, a.s., ktoré neustále na stránkach týždenníka EPST prináša negatívne a účelové články a informácie, pokračujúce v ich volebnej rétorike, teraz už povolebnej. Aj vďaka bytostnému, ba až existenčnému prepojeniu vedenia tohto vydavateľstva na bývalé Predsedníctvo ECAV na Slovensku, nástup nového Predsedníctva cirkvi je možné predpokladať až na začiatok budúceho roka.

Nech nás tento čas čakania neznechutí, ale naopak povzbudí k tomu, aby sme ho využili produktívne – na modlitbách, rozvojom služby a práce v našich cirkevných zboroch, seniorátoch a dištriktoch. Nech sa podarí v budúcom roku efektívne naštartovať transformáciu GBÚ a ozdravné procesy, aby občania v našej krajine a členovia našej cirkvi reálne videli, počuli a zažili zlepšenie mediálnych výstupov a pôsobenia našej cirkvi v spoločnosti.

**Redakcia Reformačných listov
foto: Eva Bachletová**

Blíži sa záver cirkevného roka, čo je zaiste dobrou príležitosťou pre reflexiu života cirkvi, ale najmä nášho Hnutia evanjelických laických pracovníkov. Počas uplynulých 365 dní, sme sa snažili takmer týždeň čo týždeň za vami posilať Reformačné listy, aby ste mali dostatok objektívnych informácií o dianí v ECAV. Tento rok bol naozaj veľmi náročný, nakoľko sme zápasili o slobodu a právo v našej cirkvi. Usilovali sme sa vstupovať s informáciami aj do verejnosti formou vyhlásení, tlačových správ, stretnutia s novinármi, účasťou v diskusnej relácii Pod lampou, formou facebookovej stránky HELP (<https://www.facebook.com/help.ecav/>) či videami na YouTube. Boli sme si vedomí, že zápasíme so súperom, ktorý mal k dispozícii oficiálne cirkevné médiá a anonymnú a klamlivú stránku volbyecav.sk a dokázal nimi manipulovať evanjelickú verejnosť. Napriek tomu sme verili, že to všetko má zmysel. Veď aj preto, sme na jar stáli pred GBÚ v modlitbách, aby sme prosili o Božiu milosť a Božiu pomoc pre záchranu a očistenie našej cirkvi. Aj preto sme formou kampane *Povedz to trom* oslovili veriacich, aby spoločne s nami niesli cirkev na modlitbách a zároveň, aby sa angažovali v procese zmeny smerovania cirkvi. V máji t. r. sa uskutočnilo aj Valné zhromaždenie HELP v Piešťanoch.

Od okamihu vypísania volieb biskupa Západného dištriktu ECAV sme pripravovali nielen Reformačné listy, ako aj volebné prílohy s predstavením všetkých kandidátov, ktorí nám podklady zaslali. Rovnako po vypísaní volieb na Predsedníctvo ECAV a dozorcú VD ECAV sme pripravovali rozhovory s kandidátmi a prinášali ich profily. Všetkým sme kládli rovnaké otázky, nikto nebol preferovaný. Zároveň sme reagovali na všetky negatívne signály zo strany dosluhujúceho vedenia cirkvi, ich takmer pravidelné listy zborom, ktorými sa snažili spochybniť proces volieb. Pozorne sme sledovali rokovanie Synody ECAV, ako aj závery z jednotlivých generálnych presbyterstiev či dištriktuálnych konventov. Snažili sme tiež o to, aby Reformačné listy prinášali rozhovory, duchovné reflexie, na budovanie viery – nás evanjelikov. V súčasnosti pracujeme na príprave aj webového portálu Reformačných listov.

Sme vďační Pánu Bohu za všetky vaše emaily, statusy na Facebooku, ktorými ste nás povzbudzovali v našej činnosti. Vážime si každé jedno dobré slovo, ktoré ste nám adresovali. Touto cestou sa tiež chceme zo srdca poďakovať za poskytnuté milodary na činnosť o. z. HELP – Reformačné listy. Finančné prostriedky využívame na náklady spojené s vydávaním Reformačných listov a mzdový fond pre našu jedinou pracovníčku – zamestnankyňu. Začiatkom roka sme zriadili chránené pracovisko.

Naša činnosť aj po ukončení volebného procesu v cirkvi pokračuje. Veď stále sme svedkami ťaživého dedičstva, ktoré nám zanechal Miloš Klátik a Imrich Lukáč a ich verní spriaznení.

Záleží nám na našej cirkvi a spolupráci s neordinovanými, a aj preto pripravujeme programovú konferenciu, ktorá sa bude týkať rozvoja služby, misie a spolupráce v našej cirkvi.

Martin Kováč
Eva Bachletová

501. Áno, toľko rokov. Rozmýšľali ste už nad tým, kde začína Reformácia? Začal som zámerne číslom 501. Lebo to je historická pravda spustenia procesu ... No bolo by to príliš málo na to, aby sme povedali, že sme zreformovaní a všetko je v poriadku.

Predstavte si, ak by ste každý rok, po celých tých päťsto rokov urobili kus chodníka. Kde by ste boli? A teraz si predstavte, že jeden človek začal prvým metrom dlažby, prišli ďalší a pokračovali ... Kde sme? Kde ste? Iste, práca s ľuďmi je oveľa zložitejšia, a náročnejšia. Veľmi dobre to viem. No práve preto. Aké úsilie je potrebné vynaložiť na vybudovanie kusu chodníka každý rok? A aké úsilie je potrebné na neustálu reformáciu, cirkvi, ľudí, ľudského myslenia ...? Reformáciu nesenú evanjeliem?

Kde teda začína reformácia? Jej začiatok sa „datuje“ pri uznaní hriechov, pri prijatí ponuky odpustenia hriechov – milosti. Chvíľa, od ktorej už chodíte v pokoji so svojim Bohom. Oslobodený od hriechu, no ako otrok Pána Ježiša Krista. Rozumiete tomu? Slobodný, a predsa otrok. Otrokom oveľa lepšie rozumie slobode, ako slobodný. Porozumieť však slobode otroka pre Krista je život v milosti, z milosti a pre Jeho milosť pri nás hriechovných, v pokore.

Niektorí prežívajú ťažké chvíle v živote, až sa im to zdá nekonečné a ťažkajú si. Pri tom ťažkaní sa veľmi ľahko môže stať, že upadnú do beznádeje a začnú hľadať útechu vo chvíľkovom uspokojení. Zanevrú na všetko, utiahnu sa do samoty, možno skúsia nejaké drogy, ktoré by ich mali vyviešť z bolesti, zo strachu.

Nemusíme sa utáhať, nikam utekať, nemusíme sa báť, dokonca ani nemusíme veci rozumieť. Spomeňte si na pamiatku, konkrétne vašej reformácie. Na čas, kedy ste si skutočne uvedomili milosť, ktorej sa vám dostalo. Do tohto všetkého vám znejú slová Pána Ježiša: „*Nech sa vám srdce nestrahuje! Verte v Boha a verte vo mňa!*“ (Jn 14,1).

Reformačná cirkev, alebo cirkev neustále sa reformujúca, ako to zvykneme hovoriť, má dôležité poslanie. No, ak sa budeme ustráchanie pozerať, utáhať sa s posolstvom do ústrania, či uzatvárať sa do seba, alebo dokonca uprednostňovať svoje ego, tak ťažko naplníme poslanie – „*Chodte teda, čiňte mi učeními všetky národy, krstiac ich v meno Otca i Syna i Duchu Svätého a učiac ich zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. Ajhľa, ja som s vami po všetky dni, až do konca sveta. Amen.*“ (Mt 28,19–20)

Nie, nemusíme reformovať všetko od základu, aj keď sa to v mnohých prípadoch zdá najlepšie. Len musíme zreformovať rozsah a dosah slobody Božích detí a aj činy. Keď začneme kráčať, tak budeme vnímať zaslúbenie Pána Ježiša, ktoré nám dal – ja som s vami do konca sveta. Lebo zaslúbenie neplatí automaticky. Platí pre tých, ktorí ho vo viere prijímajú, spoliehajú sa naň, modlia sa prosiac o jeho naplne-

nie. Práve minulý rok, kedy sme slávili päťsté výročie Reformácie a teraz už je päťstoprvé, spomeňme si, aké boli oslavy a viďme, čo sme oslavovali, tiež, ako konáme vo viere, a kde sme.

A potom vám príde na um, ako ste odovzdali svoje hriechy pod kríž Pána Ježiša. A smelo môžete povedať Tomu, ktorému veríte a prosiť – Drahý Pane, dozri na to. Ďakujem.

Ján Brozman

Do večnosti beží čas

Už zhoreli
ľudské priazne a tiché výkriky
už zhoreli
lži a falošné zmenky
už zhoreli
naše pomyselné pravdy
už je ráno
Božie ráno – v našej nádeji.
...-...

Prechádzam popri sebe
mám vráskavé dlane
starý čas
stojím v pohybe
ľudí a zvukov
blízko srdca
duše a nádeje
strhnem sa
do večnosti
beží čas...
..-...

*Text a foto:
Eva Bachletová*

Biskupský úrad VD v spolupráci s poľským vydavateľstvom Augustana pripravil **rodinný Adventný kalendár**. Na 50 stranách deťom a rodičom ponúka aktivity, ktoré rozvíjajú kreativitu a zároveň podnecujú k zamysleniu nad významom adventu. Ide o zaujímavú pomôcku, ako prežiť duchovne advent s najmenšími v rodine. Objednávky: tajomnik@vdecav.sk, tel. č.: 0918/828 312, 051/7722 515. Cena: 3€/ks.

Farári v uliciach

Počas kázne v kostole, kedy brat farár uvažoval nad tým, ako klesá počet členov našej cirkvi, mi napadlo – a čo tak: „Farári v uliciach?“. Sama pre seba som si v duchu hovorila, treba ísť do ulíc, vyjsť z kostola a osloviť ľudí. Možno si povieť, čo tá Bachletová zasa vymyslela?! O pár dní po nedeľnej kázni som sa rozprávala s jedným z evanjelických duchovných o tejto téme. A brat farár, ktorý žije v zahraničí, mi povedal: „No, to my už dávno robíme!“. Bola som naozaj zvedavá, na ich misiu v praxi. Začali veľmi jednoducho. Priamo v oblasti, kde ich kostol stojí. Brat farár sa teda vybral na prechádzku po ich ulici v blízkosti kostola, všimol si, kto ňou prechádza, premýšľal nad tým, kto tam asi býva, ako žije. A predovšetkým modlil sa. Modlil sa za ich ulicu, za domy a budovy, v ktorých žijú ľudia, a ktorí možno o Bohu ani nepočuli, pretože im to nemal, kto povedať. Ako sa brat farár modlil, pristavil sa pri jednom dome, kde muž kosil trávnik. Pozdravil a opýtal sa: „Ako sa máte? Ako sa vám tu žije?“ Muž sa netváril veľmi nadšene, ale napokon sa opýtal: „A vy ste kto?“ „Som farár z neďalekého kostola a chcem vás pozvať na naše bohoslužby!“ „A prečo?“ „Aby ste mali dobrý život v blízkosti nášho Pána a Spasiteľa!“ O pár dní bola nedeľa. A ten muž prišiel! Dostal totiž osobnú pozvánku! Podobná situácia sa odohrala, keď brat farár pozval staršiu ženu z neďalekej reštaurácie, k nim do kostola. Staršia dáma bola pred kostolom prvá. Pri vchode, kde boli bratia, ktorí vítali veriacich povedala: „Kde je váš farár? Prišla som, lebo ma pozval!“ Brat farár, ktorý ženu pozval, chvíľu meškal, no keď uvidel ženu, bol dojatý a vďačný Bohu!

Samozrejme, foriem misie je v cirkvi množstvo. Dnes však stojíme pred otázkou, ako osloviť ľudí, ktorí sa prisťahovali do miest, obcí, ktorí nemajú evanjelické korene, nemajú žiadnu väzbu na cirkev a nikto ich k Bohu a cirkvi nevedol. Mnohí z nich žijú na našich uliciach, v našich obytných domoch, v objektoch v blízkosti našich kostolov. Čo o nich vlastne vieme? Aké majú životy, čo ich trápi, čo ich teší?

O pár týždňov sú tu Vianoce. Skúsme tento adventný, predvianočný čas využiť aj na formu osobnej misie. Pripravme si malé vianočné pozdravy s pozvánkou do chrámu, s presne určeným časom bohoslužieb. Poďme osloviť ľudí v okolí našich chrámov! Nebojme sa osobného stretnutia či odmietnutia. Buďme odvážni nositelia evanjelia a buďme priateľmi Ježiša Krista a ľudí! Bratia farári, sestry farárky, pridáte sa? Tam, za múrmi kostolov na vás čakajú ľudia, ktorým možno nikdy nikto o Trojedinom Bohu – nepovedal.

Eva Bachletová

ZÁPADNÝ DIŠTRIKT ECAV, BISKUPSKÝ ÚRAD ZD ECAV

Po vzniku Československej republiky v roku 1918 sa evanjelici na Slovensku ocitli v kurióznej situácii. Na území republiky nesídlil ani jeden z biskupov Evanjelickej cirkvi a. v. v Uhorsku. Niektorí poprední evanjelici požiadali preto ministra s plnou mocou pre správu Slovenska – Vavra Šrobára, aby zvolal poradu angažovaných evanjelikov, kde by sa rozhodlo, ako ďalej. Porada sa uskutočnila 21. januára 1919 v Žiline. Asi 70 farárov, učiteľov, dozorcov a iných členov evanjelickej cirkvi sa tu dohodlo na základných zásadách, podľa ktorých sa mala organizovať Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku v novej Československej republike. Zároveň tu padol návrh, aby bola vytvorená tzv. generálna rada. Táto mala po potvrdení vládou, na prechodnú dobu spravovať Evanjelickú cirkev a. v. na území Slovenska, kým sa nevytvoria podmienky pre zvolanie synody. Bolo tu tiež zostavené memorandum, ktoré bolo predložené vláde, kde predstavitelia evanjelickej cirkvi zdôraznili, že trvajú na autonómii ECAV v novom štátnom útvare. Následne minister Vavro Šrobár vydal 30. januára 1919 nariadenie č. 875 o dočasných ustanoveniach *pre cirkev evanjelickú a. v. na Slovensku*. Nariadenie uznalo Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku právo na samosprávu a autonómiu, ale v dôsledku pomerov, ktoré vládli na území Slovenska, bola na prechodný čas (maximálne na dva roky) autonómia obmedzená v záležitostiach, ktoré sa týkali správy cirkevno-organizačných jednotiek.

Nariadením ministra Šrobára zo 17. februára 1919 bola vymenovaná 26 členná generálna rada, ktorá bola neskôr doplnená ešte štyrmi členmi nemeckej a maďarskej národnosti. Práve generálna rada na svojom prvom zasadnutí 2. apríla 1919 v Bratislave ustanovila dva nové dištrikty – Západný a Východný, a k dištriktom priradila jednotlivé senioráty. Zároveň na prechodný čas ustanovila administrátorov, ktorý mali do zasadnutia prvej synody spravovať dištrikty a senioráty. „Administrátorom biskupského úradu“ v Západnom dištrikte sa tak stal Samuel Zoch a „administrátorom dištriktuálneho dozorstva“ dr. Milan Ivanka. Tento stav trval až do zasadnutia synody v Trenčianskych Tepličiach v roku 1921, ktorá schválila novú ústavu ECAV. Ústavu následne 10. mája 1922 potvrdila vláda ČSR a v tom istom roku prebehli aj prvé voľby.¹ Vo voľbách predsedníctva Západného dištriktu dostali dôveru dočasní administrátori. Prvým biskupom Západného dištriktu sa tak stal Samuel Zoch a prvým dozorcem, dr. Milan Ivanka.

Nová ústava ECAV prevzala mnohé zásady zo

správy ECAV v Uhorsku. V prípade správy dištriktov, malo na ich čele stáť tak, ako doposiaľ, predsedníctvo dištriktu – dištriktuálny biskup a dištriktuálny dozorca, ktorí mali „rovným právom a rovnou zodpovednosťou“ spravovať a zastupovať dištrikt. Činnosti spojené s administrovaním dištriktu, teda úradovanie, bolo tiež ako doposiaľ ponechané v kompetencii biskupa.²

Ústava ponechala biskupa naďalej riadnym farárom v cirkevnom zbore, v ktorom pôsobil. Aby cirkevný zbor v dôsledku zaneprázdnenosti svojho duchovného biskupskými povinnosťami nebol zanedbaný, mal dištriktuálny konvent v zmysle ústavy zvoliť ku jeho boku tzv. dištriktuálneho farára, ktorého mal platiť dištrikt. Biskup mal nárok na riadny farársky plat od príslušného cirkevného zboru, zabezpečený vokátorom a popri tom ešte poberal generálnym konventom určený biskupský plat.³ Sídlo dištriktu a biskupského úradu bolo teda v mieste cirkevného zboru, kde pôsobil biskup ako jeho duchovný. Ponechanie tejto zásady bolo rozumné. Biskup mal svoje zázemie, ľudí, ktorí ho mohli podporovať, ktorí mu mohli poradiť i stáť za ním v modlitbách. Biskup tiež zároveň nestratil priamy každodenný kontakt s veriacimi, ich radosťami a starosťami a s realitou, s ktorou sa cirkevné zbory potýkali.

Dištrikt mal podľa ústavy aj ďalších úradníkov, dištriktuálnych zapisovateľov, pokladníka, kontrolóra, archivára, biskupského tajomníka a právneho zástupcu. Štatútom si mohol dištrikt stanoviť aj ďalších.⁴ Títo úradníci, s výnimkou biskupského tajomníka, netvorili personál stáleho biskupského úradu.⁵

Majetok dištriktu mal spravovať dištriktuálny pokladník, ktorého malo kontrolovať dištriktuálne presbyterstvo. Príjmy rozpočtu mali tvoriť prevažne príjmy zo seniorátov.⁶

Prvý riadny konvent Západného dištriktu po vzniku ČSR sa konal 21. – 25. októbra 1922 v Modre. Modra sa zároveň stala sídlom Západného dištriktu a teda aj dištriktuálneho biskupského úradu, keďže tu ako farár pôsobil biskup Samuel Zoch. Pri jeho povinnostiach a s vedením biskupského úradu mu pomáhal dištriktuálny farár Bohumil Kadlečík a biskupský tajomník, ktorý bol zároveň správcom kancelárie, Ivan Krahulec.⁷ Po Zochovej smrti v roku 1928 sa stal dištriktuálnym biskupom Dušan Fajnor, ktorý nastúpil v Modre zároveň na miesto duchovného po Samuelovi Zochovi. Fajnor vo funkcii biskupa Západného dištriktu pôsobil do svojej smrti v roku 1933, necelých šesť rokov.⁸ Nový biskup Samuel Štefan Osuský zaujal opäť aj miesto duchovného v Modre. Bolo to však len na krátky čas. Už v roku 1933 vznikla v slovenskom evanjelickom a. v. cirkevnom zbore v Bratislave iniciatíva, vytvoriť ďalšie farárske miesto a pozvať na neho nového biskupa. Biskup Osuský túto iniciatívu privítal, nakoľko prednášal na teologickej vysokej škole, ktorá sídlila v Bratislave. Tak dňa 28. januára 1934 konvent slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru v Bratislave prijal uznesenie o zriadení tretej farárskej stanice. Bratislavčania si pokladali za česť, že v ich novom zborovom dome na Legionárskej bude sídlieť biskup Západného dištriktu a jeho úrad. Boli si vedomí aj pozitív, ktoré presídlenie úradu malo priniesť samotnému Západnému dištriktu. „Sme presvedčení, že presídlením biskupstva získa i dištrikt, lebo takto sa dostane sídlo biskupstva do hlavného mesta Slovenska, čo bude mať zvlášť v administratívnom ohľade prvotriedny význam“, napísal neznámy autor do zborového časopisu Evanjelická Bratislava. V Bratislave tak bolo vybudované stále biskupské sídlo.⁹

Biskup Samuel Štefan Osuský¹⁰ nastúpil na novozriadenú 3. farársku stanicu cirkevného zboru 1. októbra 1934 a 21. októbra bol seniorom Vladimírom Jurkovičom slávnostne inštalovaný do funkcie zborového farára. V roku 1934 sa do zborového domu na Legionárskej presťahovali aj zamestnanci biskupského úradu.¹¹ Išlo o biskupského tajomníka Ivana Krahulca, misijného dištriktuálneho farára Miloša Hodžu a dištriktuálneho kaplána Pavla Hronca, ktorí v priestoroch zborového domu zároveň bývali.¹² Kancelárie biskupského úradu sa nachádzali na prízemí, archív v miestnosti Nového kostola. Kaplán Hronec sa stal zároveň duchovným správcom zborového stredoškolského internátu.¹³ Cirkevný zbor tým veľa získal, pretože biskup Západného dištriktu, Samuel Štefan Osuský, ale aj pracovníci jeho úradu sa usilovne okrem svojej agendy

angažovali aj v rozsiahlej zborovej činnosti.¹⁴

Tretím sídlom Západného dištriktu ECAV sa stal Zvolen. K jeho presídleniu došlo v novej situácii, ktorá vznikla po nástupe totalitného komunistického režimu v roku 1948. Sídlom biskupského úradu sa stala reprezentatívna budova Slovenskej evanjelickej jednoty priamo na zvolenskom námestí. Boli to práve predstavitelia Slovenskej evanjelickej jednoty, ktorí navrhli, aby sa biskupský úrad Západného dištriktu presťahoval do Zvolena do jej budovy. S touto myšlienkou sa v pomerne krátkom čase stotožnilo aj predsedníctvo dištriktu. Treba povedať, že v tomto čase sa radikálne menili kompetencie a činnosť oboch dištriktov, ktoré stratili svoju právnu subjektivitu, nemohli vlastniť majetok a ich administratívna agenda v dôsledku zriadenia Generálneho biskupského úradu rapídne poklesla.¹⁵ Ako konštatuje senior Július Adamiš vo svojej výročnej správe: „Novým momentom v cirkevnej ústave je, že dištrikty prestávajú byť administratívnymi jednotkami a činnosť našich dvoch dištriktuálnych biskupov zbavená balastu administratívnych prác, prechádza na duchovnopastierske a vnútornomisijné pole, kde ich čaká krásne a prepotrebné pole činnosti.“¹⁶ Žiaľ, toto okrídlené súvetie seniora Adamiša, zostalo len v rovine zbožného priania. Realita, ktorá prišla ukázala, že išlo len o ďalší ťah vládnej moci, ako ochromiť činnosť ECAV a dostať ju pod kontrolu.

Dňa 30. 9. 1951 bola Slovenská evanjelická jednota štátnou mocou rozpustená a jej majetok sa stal majetkom ECAV.¹⁷ Budova vo Zvolene zostala prázdna. A tak 1. októbra 1951 konvent Západného dištriktu prijal návrh dištriktuálneho predsedníctva premiestniť sídlo Západného dištriktu do Zvolena. Toto rozhodnutie zobral na vedomie generálny konvent na svojom zasadnutí 8. 5. 1952.¹⁸

Podľa schematizmov z päťdesiatych rokov 20. storočia na biskupskom úrade vo Zvolene pracovali biskupský tajomník Koloman Zachar, biskupský kaplán Andrej Hajduk a jedna úradníčka. V osemdesiatych rokoch sa spomína už len biskupský tajomník Andrej Hajduk.¹⁹

Je to pochopiteľné, keďže agenda biskupského úradu ZD ale aj VD klesla na minimum. Pred zriadením Generálneho biskupského úradu v Modre v roku 1951, dištriktuálne biskupské úrady riešili takmer všetky otázky spojené s riadením dištriktu. Išlo o všeobecné otázky, riešené obežníkmi, otázky spojené s cirkevnými školami, výučbou náboženstva, zbieranie štatistických údajov, ale aj rôzne iné. Biskupský úrad samozrejme riešil aj špecifické otázky jednotlivých cirkevných zborov, seniorátov, prípadne konkrétnych osôb. Agenda generálneho biskupa bola vtedy minimálna a vybavovali ju spočiatku pracovníci dištriktuálneho biskupského

úradu, kde pôsobil dištriktuálny biskup, ktorý zároveň zastával úlohu generálneho biskupa. Po vzniku generálneho biskupského úradu boli kompetencie dištriktov takmer úplne oklieštené, premýšľalo sa dokonca o tom, či sa budú vôbec zvolávať dištriktuálne konventy.²⁰ Takmer všetky právomoci a rozhodovanie sa presunulo do rúk predsedníctva ECAV a pracovníkov Generálneho biskupského úradu. Pre porovnanie. V roku 1937 prišlo napríklad do Cirkevného zboru ECAV Modra 25 listov z biskupského úradu ZD a len tri listy z úradu generálneho biskupa. Okrem toho dva pastierske listy. V roku 1957 to bol už len jeden list z biskupského úradu ZD a 13 listov z GBÚ.²¹

Nová Ústava ECAV z roku 1951 zároveň priniesla zásadu, že biskup nemusí byť farárom cirkevného zboru. Predsa však ponechala túto možnosť, ako aj možnosť nechať sa v cirkevnom zbore zastupovať dištriktuálnym farárom.²² Táto možnosť bola zakotvená aj v Ústave z roku 1991, ktorá bola prijatá na synode v Modre a Liptovskom Hrádku v roku 1991.²³ Ústava z roku 1993 už o takejto možnosti nehovorí.²⁴

Zvolen zostal sídlom dištriktuálneho biskupa až dodnes. Dokonca bol v ústave z roku 1993 v článku 24 zadefinovaný ako sídlo Západného dištriktu.²⁵

Martin Miti Kováč,
archivár CZ ECAV Bratislava Legionárska a BAS

¹ Ruppeldt Fedor: Almanach Cirkvi evanjelickej a. v. na Slovensku z rokov 1919-1928. Martin 1930, s.27-29.

² Ústava Cirkve evanjelickej augšpurského vyznania na Slovensku. Bratislava 1922, s.31, §154.

³ Tamže, s.32, §161.

⁴ Tamže, s.33, §163.

⁵ Škrovina Oto: Šematizmus. LM 1924.

⁶ Ústava Cirkve evanjelickej augšpurského vyznania na Slovensku. Bratislava 1922, s.53, §281, §283.

⁷ Škrovina Oto: Šematizmus. LM 1924.

⁸ Petřík Ján, Rybár Peter: Evanjelická encyklopédia Slovenska. Bratislava 2001, s.418.

⁹ EB 1934, 9. roč., č.9, s.91.

¹⁰ Dňa 11. septembra rozhodlo presbyterstvo o zaplnení tretej farárskej stanice pozvaním Samuela Štefana Osuského. Konvent ho zvolil 16. septembra 1934. EB 1934, č.10, 9. roč, s. 104.

¹¹ EB 193, 10. roč., č.4, s.42-43.

¹² EB 1934, 9. roč., č.9, s.91.

¹³ EB 193, 10. roč., č.4, s.42-43.

¹⁴ EB 1934, 9. roč., č.4, s.43-45.

¹⁵ Zápisnica konventu ZD z 1.10.1951 bod 40 a 41.

¹⁶ Zápisnica z konventu Bratislavského seniorátu v Bratislave, z 15. 6. 1952, s.9.

¹⁷ Petřík Ján, Rybár Peter: Evanjelická encyklopédia Slovenska. Bratislava 2001, s.329.

¹⁸ <https://www.zdecav.sk/historia-zd.html>

¹⁹ Schematizmus z roku 1952, z roku 1955 a z roku 1980.

²⁰ Zápisnica konventu ZD z 1.10.1951 bod 40 a 41.

²¹ A CZ ECAV BA. F CZ MODRA. Korešpondencia 1937, 1957.

²² Ústava a štatúty Slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. v ČSR. Bratislava 1959, s.26, §116.

²³ Cirkevná ústava Slovenskej evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Českej a Slovenskej federatívnej republike. Liptovský Hrádok 1991.

²⁴ Ústava Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku. Bratislava 2001.

²⁵ Tamže, s.14. čl.24.

Izaiáš 1:10 „Počujte slovo Hospodinovo, kniežatá Sodomy, naslúchaj učeniu nášho Boha, ľud Gomory!

11 Načo mi množstvo vašich obetí? hovorí Hospodin. Sýty som zápalov z baranov i tuku z vykrmených teliat, ani krv juncov, jahniat a kozlov nemám v obľube!

12 Keď sa prichádzate ukazovať predomnou, kto vás žiadal, aby ste šliapali moje nádvoría?

13 Neprinášajte viac márnú obeť, kadidlová obeť mi je ohavnosťou. Novmesiac, sviatočný deň odpočinku, <a> zvolávanie zhromaždenia? Neznášam neprávosť ani slávnostné zhromaždenie.

14 Vaše novmesiace a sviatky z tej duše nenávidím; bremenom sa mi stali, ustal som znášať ich.

15 Ak aj vystierate dlane, zastriem si oči pred vami. Ak sa aj mnoho modlíte, ja vôbec nepočúvam. Vaše ruky sú plné krvnej viny.

16 Umyte sa, očistíte sa, odstráňte svoje zlé skutky spred mojich očí! Prestaňte zle robiť,

17 učte sa dobre robiť, hľadajte právo, ujímajte sa utláčaného, prisudzujte právo sirotám, zastávajúte sa vdov.

18 Podte len a súdme sa - vraví Hospodin. Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbelieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna.

19 Ak ste povolíni a poslúchnete, okúsíte dobro krajiny.

20 Ak sa však zdráhate a protivíte, okúsíte meč; lebo ústa Hospodinove hovorili.“

Keď na jar minulého roku, po zverejnení Charty, začal v našej cirkvi pohyb, rozhovory, diskusie, dokonca spory a hádky, boli sme znepokojení. Boli sme vyrušení v našej ustálenej zbožnosti, ktorá sa nám zdala celkom dobrá. V úvode Charty však zazneli kritické slová, ktoré nútili k zamysleniu. Je to naozaj s nami všetko v poriadku? Je to v poriadku, že nás je stále menej, že mnohé kostoly zívajú prázdnotou, že zbožnosť nielen ľudu, ale aj vodcov je výrazne formálna, neoslovujúca verejnosť?

Citujem: „Charta 2017 na ochranu hodnôt reformácie a obnovu ECAV na Slovensku je dokument, ktorý analyzuje súčasný stav cirkvi a formuluje možnosti obnovy a rozvoja. Nie je ľahké kriticky hovoriť o situácii, v ktorej sa nachádzame a uvedomujeme si, že aj my tvoríme prítomnosť a svojimi zlyhaniami prispievame k danému stavu. Zároveň cítime zodpovednosť za budúcnosť, a preto nemôžeme mlčať“.

Dejiny evanjelickej cirkvi na Slovensku sú neustálym zápasom viery, nádeje a lásky, preto tento dokument nie je zatrpknutým volaním, ale je pokračovaním týchto zápasov. Uvedomil som si to znova dnes ráno, keď som čítal inú Chartu – totiž proroka Izaiáša, ktorý hodnotil zbožnosť svojej doby ako veľmi nedostatočnú, falošnú, dokonca zbytočnú, neoslovujúcu nikoho a jeho text je omnoho tvrdší.

Citujem: „12 Keď sa prichádzate ukazovať predomnou, kto vás žiadal, aby ste šliapali moje nádvoría? 13 Neprinášajte viac márnú obeť, kadidlová obeť mi je ohavnosťou. Novmesiac, sviatočný deň odpočinku, <a> zvolávanie zhromaždenia? Neznášam neprávosť ani slávnostné zhromaždenie“.

Áká podobnosť v modernejšej verzii. A čo najhoršie, že mnohých vtedy, ani dnes, toto neoslovilo, neprebudilo, ba dnes mnohí začali obhajovať stav zbožnosti, ktorý sa Hospodinovi nepáčil už v dávnej dobe a nepáči sa ani dnes. Tento pohyb, ktorý začal Chartou, vyvrcholil voľbami nových predstaviteľov v najvyšších funkciách. Domnievali sme sa, že problém dnešného úpadku by mohol byť v ľuďoch, v najvyšších predstaviteľoch. Že stačí ich výmena a nastúpi nový trend, ktorý sa Hospodinovi lepšie zapáči. V tom je kus pravdy – nová metla, lepšie metie. Ibaže Izaiášova Charta nekritizovala iba kniežatá, ale aj ľud. A to veľmi nelichotivo – pomenovala jedných aj druhých pojмами, ktoré ešte aj dnes označujú duchovný úpadok, morálny rozklad, povrchnú zbožnosť.

„10 Počujte slovo Hospodinovo, kniežatá Sodomy, naslúchaj učeniu nášho Boha, ľud Gomory!“ Kniežatá Sodomy, ľud Gomory.

Potešil som sa, že s nami to hádam ešte nie je až tak zle. Ale čím ďalej som čítal, uvažoval, tým viac sa moje potešenie rozplývalo. Lebo keď sa obzerám okolo seba, ba aj do seba, badám veľmi podobnú situáciu, ibaže v modernejšom prevedení, v krajšom oblečení. Ale v podstate dosť podobný stav. Brat farár Meňky to dobre vystihol vo výkladoch Tesnej brány. Je naozaj čas „prebudiť sa z duchovného spánku“, je naozaj čas začať s obnovou. Ale ako? Kde začať? Ako pokračovať? Kto nám to povie? Isteže nestačí vymeniť ľudí vo vedení cirkvi, aj keď aj to je dôležitý, možno jeden z prvých krokov. Je potrebné, priamo nutné, duchovné prebudenie „ľudu“, členstva, nášho kresťanstva, povedomia. Je potrebné a nutné, aby Kristus viacej a účinnejšie prebýval medzi nami a v nás, aby sme sa Mu viacej poddávali, aby sme viacej a účinnejšie kráčali v Jeho šľapajach. Preto je potrebné naozaj komplexnejšie obnovenie našej zbožnosti, sú potrebné zmeny, ktoré hlboko zmenia povedomie skutočnej zbožnosti v Kristu vo vnútri, v cirkevných zboroch. A keď som o tom uvažoval v modlitbách, v bdení aj v spánku, uvedomil som si záverečné slová textu, ktoré nám podávajú návod, riešenie aj našej situácie. Počúvajme znovu:

„16 Umyte sa, očistíte sa, odstráňte svoje zlé skutky spred mojich očí! Prestaňte zle robiť,

17 učte sa dobre robiť, hľadajte právo, ujímajte sa utláčaného, prisudzujte právo sirotám, zastávajte sa vdov.
18 Podťte len a súdme sa – vraví Hospodin. Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbelieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna.
19 Ak ste povolíni a poslúchnete, okúsíte dobro krajiny.
20 Ak sa však zdráhate a protivíte, okúsíte meč; lebo ústa Hospodinove hovorili“.

Viera bez skutkov je mŕtva, – píše apoštol Jakub (2,26). Živá viera je, viera oslovujúca aj súčasného človeka; je „viera činná skrze lásku“, ako píše apoštol Pavol (G 5,6). A Ján dodáva:... „každý, kto miluje, z Boha sa narodil. Kto nemiluje, nepoznal Boha, pretože Boh je láska“ (1J 4,78 nn).

Nestačí iba zbožnosť kostola, hoci aj tá je dôležitá a potrebná pri budovaní viery. Ale ľahko môžeme skončiť tam, kde Izaiášova generácia, o ktorej hovorí Hospodin: *Neznášam sviatočný deň odpočinku, <a> zvolávanie zhromaždenia, neprávosť ani slávnostné zhromaždenie.* 14 *Vaše sviatky z tej duše nenávidím; bremenom sa mi stali, ustal som znášať ich.* 15 *Ak aj vystierate dlane, zastriem si oči pred vami. Ak sa aj mnoho modlíte, ja vôbec nepočúvam (upravený text).*

Náprava je možná, je však podmienená návratom ku Kristu, návratom ku skutočnej zbožnosti, ktorú predstavil On, Syn Boží, skutočným pokáním: „16 *Umyte sa, očistte sa, odstráňte svoje zlé skutky pred mojich očí! Prestaňte zle robiť,* 17 *učte sa dobre robiť, hľadajte právo, ujímajte sa utláčaného, prisudzujte právo sirotám, zastávajte sa vdov.* A keď sa nám zdá – ako Pavlovi – že na to nemáme, že to nevládžeme, potom nám poradí Pavel v siedmej kapitole listu Rímskym: „*Biedny ja človek, kto ma vytrhne z tohto tela smrti? Vďaka za to Bohu, skrze Ježiša Krista, nášho Pána!*“. Podobne ako Izaiáš: „*Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbelieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna* 19 *Ak ste povolíni a poslúchnete, okúsíte dobro krajiny*“.

Práve toto si opakujeme na záver cirkevného roku. Opäť s biblickým textom: „*Majte bedrá opásané a sviece horiace a buďte podobní ľuďom, ktorí si očakávajú svojho Pána*“. Lebo to je rozhodujúce, opakujem, aby Ježiš Kristus, náš Pán mal opäť hlavné slovo medzi nami a v nás. Aby bol skutočnou Hlavou cirkvi, aj tej našej, najmä tam dolu, v našich cirkevných zboroch.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO.“

Žalm 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás, pridajte sa ku nám a zotrúvajte v modlitebnej reťazi za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

Ako sme sa dostali do rúk novodobého otrokára ...

Myslíš si milý brat sestra, že si slobodný? **Sloboda nie je jednoduchou vecou a vôbec nie je jednoduché sa k nej v živote človeka dopracovať.** Darmo si poviete: Žijem v slobodnej krajine, mám otvorené hranice, nikto ma do ničoho nenúti a netlačí ... **Ale to neznamená, že si slobodný človek.**

Ako príklad vám chcem uviesť Izraelský národ, ktorý prežil niekoľko desiatok rokov v egyptskom otroctve. Po smrti Jozefa prišli v Egypte faraóni, ktorí už Jozefa a jeho zásluhy nepoznali. A keďže Izraelcov pribúdalo, stali sa štátnou hrozbou. Postup faraóna bol zotročiť si ich, a tak ich obmedziť v raste. **Židia sa stali násilím otrokmi práce.** Nemali na výber, boli k tomu donútení, dotlačení. Každý deň sedem dní v týždni pracovali od rána až do noci. Trvalo to niekoľko desaťročí. Ich deti sa rodili do takejto situácie. Narodili sa už ako otroci a boli otrokmi až do svojej smrti. **Otokársky spôsob života ich poznačil a hlboko ovplyvnil.**

Je až neskutočné, že sa ľudský organizmus dokázal niečomu takému prispôbiť. Pracovať ťažko a vydržať to robiť každý deň. Samozrejme, že to nezostalo bez následkov. Tí ľudia zomierali mladší, žili v katastrofálnych podmienkach, zlá výživa,

mierali mladší, žili v katastrofálnych podmienkach, zlá výživa, zlá hygiena, množstvo chorôb a neprestajné preťažovanie organizmu malo svoje dôsledky na tele, **ALE aj na duši človeka.** Do celej tejto situácie prišla Božia záchrana skrze Mojžiša, ktorého Boh poveril, aby sa vrátil z Midijánskej krajiny a vyviedol Izrael z otroctva.

Myslím, že s jednou vecou, keď Mojžiš nastúpil na túto cestu záchrany, nepočítal. Nezobral do úvahy, že otroctvo tých ľudí poznačilo veľmi hlboko aj vnútorne, a že nedokážu tak jednoducho na to v čom žili a vyrastali, zabudnúť. Mojžiš veril, že keď tých ľudí zotročených prácou Boh vyvedie z Egypta a umožní im žiť slobodne, budú najšťastnejšími ľuďmi na svete. Že si budú ten slobodný život vážiť, že budú vedieť oceniť nové možnosti, a že ich nikdy nenapadne spomínať na to zlo, ktoré v otroctve prežívali.

Ale nebolo to tak. Tí ľudia boli otrockým životom „poškodení“. Uvedomujem si, že to znie hrôzostrašne, ale oni **nevedeli žiť v slobode. To otroctvo v nich slobodu úplne zničilo.**

- Vytratila sa schopnosť vyberať si, slobodne a nezaujate sa rozhodnúť pre niečo, čo chcem.

- Vytratila sa **schopnosť rozsúdiť, čo bolo dobré alebo zlé.** Veľa krát Izraelci potom vyčítali Mojžišovi: tu si nás priviedol na púšť, aby sme tu pomreli, a ako nám v Egypte bolo dobre,

- Otroctvo v nich zabilo túžbu po lepšom živote. Áno nariekali pod ťarchou ťažkej roboty, ale potom by sa k tomu bez problémov dokázali vrátiť.

- Neboli schopní prebrať zodpovednosť za svoj život. Ak sa stalo niečo zlé, alebo urobili niečo zlé, tak vždy bežali za Mojžišom s prosbou: ty, Mojžiš, sa za nás modli, ty, Mojžiš, niečo urob ...

Mojžiš sa stal pre nich akoby ďalší otrokár, na ktorého, keď bolo niečo zlé, mohli nadávať a hromžiť.

- Otroctvo zabilo v tých ľuďoch všetky túžby a sny. Sami na ceste do Kanaánu boli úplne neschopní niečo múdre povedať, niečo rozumné urobiť.

- Prišli o schopnosť bojovať s prekážkami, o schopnosť zápasiť. Každá komplikácia na púšti ich položila. Hneď spomínali na Egypt a na to, ako im tam bolo dobre.

- Nedokázali riskovať. **Z nich samých už nebol schopný vyjsť záchranca, boli to zlomení ľudia.** Ukázalo sa to najmä pri Áronovi, keď si myslel, že Mojžiš je mŕtvy, radšej urobil zlaté teľa, aby tých ľudí mohol manipulovať a mať pod kontrolou.

Mojžiš bol Izraelita, ale nevyrastal celý život ako otrok. Boh ho z tohto prostredia vybral a pripravoval si ho inde na jeho poslanie. **Preto platí, že** ak je treba zachrániť človeka z otroctva hriechu, nemôže to urobiť niekto, kto je takým istým hriechom zotročný. To je obraz Pána Ježiša. Z našich hriechov nás nemohol zachrániť človek, ktorý je takým istým hriechom zotročný a poznačený ako my.

- Izraelci nedokázali riešiť svoje vlastné problémy. Keď prišlo niečo ťažké, nikdy nepovedali: my sme tu na púšti, lebo sme tu chceli byť, je to aj naše rozhodnutie, nie iba Mojžišovo. Toto títo ľudia, putujúci púšťou, nikdy neurobili.

- A na koniec aj na slobode **mali len jeden jediný prejav, prejav nespokojnosti.** Búrili sa a nadávali, presne to isté, čo robili v Egypte. Žiadne nápady, žiadne riešenia, žiadne alternatívy.

Otroctvo je dnes už preč, aspoň keď hovoríme o Slovensku, ale mnohé z tých príznakov sú u niektorých ľudí badateľné dodnes. **Máme tu ľudí zotročených prácou, ľudí, ktorí sú otrokmi rôznych závislostí, ľudí, ktorí podľahli mamone a bohatstvu, ľudí, ktorých zotročila túžba po kariére, alebo len obyčajných workoholikov.** Samozrejme, že mnohé tieto závislosti majú svoje korene v túžbe „mať viac“ získať viac, zarobiť viac ... **Akoby nás niekto oklamal, podviedol a nenápadne zotročil.** Je to taký skrytý faraón dnešnej doby, ktorý ťa naháňa: ... *ešte toto musíš urobiť a tamto ťa ešte čaká, len rob na 100%, neprestávaj, ak chceš niečo dosiahnuť, ak chceš niekým byť Diabol a tento svet nás uháňa. Ži rýchlo, nie je čas, ponáhľaj sa, lebo nič nestíhaš. Musíš tak žiť, lebo všetci ostatní tak žijú. O toto v živote človeka ide?*

Môže to mať aj podobu dobrého úmyslu. Ľudia zotročení prácou majú pocit, že všetko robia pre svoje deti, pre svoju rodinu. Zdá sa to, ako veľmi ušľachtilé. Ale práca nie je **zmysel života. Upracovať sa až k smrti, to nie je Boží plán pre náš život.**

Dôsledky otroctva sú veľmi podobné ako pri Izraelskom národe:

- Vytratí sa schopnosť vyberať si. Slobodne a nezaujate sa rozhodnúť pre niečo, čo chcem, alebo čo chce Boh.

- Vytratí sa schopnosť rozsúdiť, čo je dobré alebo zlé. Človeku sa popletú priority.

- Je to aj neschopnosť prebrať zodpovednosť za život svojej rodiny.

- Otroctvo zabije v človeku všetky túžby a sny.

- Prichádzame o schopnosť bojovať s prekážkami, zápasiť.

Foto: Ľubo Bechný

Nedokážeme sa k životným problémom postaviť čelom. **To je novodobý faraón.**

Dokonalé zrkadlo týmto veciam nastavuje smrť. Robíš namáhaš sa od svitu do mrku a čo si nahobil, komu to zostane? O toto predsa v živote nejde! **Najhoršie je, že človek sa naučí takto žiť, prispôsobí sa a nevidí z tohto bludného kruhu východisko.**

Putovanie púšťou je v konečnom dôsledku veľmi tragická udalosť. Dokazuje, že ľudia zotročení otroctvom, nedokážu žiť v slobode. Že tá zmena myslenia je veľmi ťažká a pri niekom až nemožná. **Kto sa naučí žiť pod bičom,** kde má všetko nadirigované a nariadené, kde nemusí rozmýšľať, ale iba počúvať a plniť príkazy niekoho iného, **je poviazaný takýmto spôsobom života.** A darmo sa dostane do nejakej slobody, keď si to otroctvo nesie so sebou vo svojej hlave.

Izraelský národ je ako príklad veľmi odstrašujúci. Museli putovať 40 rokov púšťou, aby vymreli všetci, ktorí sa narodili v otroctve. Poviem to surovo, lebo boli „nepoužiteľní“. To otroctvo mali v hlave, a nešlo to von. Boli natoľko poznačení otroctvom, že ďalej mohli ísť iba ich deti, ktoré sa narodili neskôr. Veľavravné a pre nás dosť nepríjemné konštatovanie. Napriek tomu im Boh dal šancu, dal im príležitosť, ktorú nakoniec využili len dvaja ľudia **Józua a Kaleb. Sú to výnimky, ktoré dokazujú, že predsa len je to v živote človeka možné.**

Bolo to otroctvo nie iba tela, ale aj duše a mysle. Mojžiš ich síce dokázal vyviešť na slobodu, ale nedokázal im vymazať to otroctvo z ich vnútra. **Tú skutočnú slobodu priniesol až Pán Ježiš Kristus.** Ak nás On vyslobodí, až potom môže byť skutočne slobodní.

Vonkajšia sloboda, nie je zárukou vnútornej slobody. Pri Izraelcoch to bola hlboká pravda. Boli ďaleko z Egypta, ale Egypt mali v hlave. A toto je prípad aj mnohých ľudí okolo nás. Majú pocit, že sú slobodní, že žijú v slobodnej krajine, že sa slobodne môžu rozhodovať, ale **diabol ich tak silno drží pod krkom, že im ani nedochádza, ako mu zobú z ruky.** Je ťažké sa dostať z pút, ktoré máme vo vlastnej hlave a myslím, že človek to sám ani nedokáže. Iba ... **keď vás Syn vyslobodí, budete skutočne slobodní.**

Na začiatku som hovoril, že otroctvo má v dnešnom svete mnoho podôb. Týka sa mladých ľudí, aj nás starších. Je potrebné nad ním premýšľať, pretože človek nie je stvorený na to, aby žil v otroctve. Ono nás vo vnútri ničí. Ale Kristus nás vedie k slobode. Držme sa toho a poďme za Ním. AMEN.

Jaroslav Petro, ev. farár

VYBERÁME Z CHARTY 2017 NA OCHRANU HODNÔT REFORMÁCIE A OBNOVU ECAV NA SLOVENSKU

Článok I – Kto sme a aké sú naše korene

1. Podľa Biblie cirkev je duchovným spoločenstvom – telom Pána Ježiša Krista. Ľudí v nej spája viera v Ježiša Krista ako Pána, Spasiteľa a Učiteľa a vzájomná láska a spolupatričnosť.
2. Cirkev je teda v tomto svete jedným z nástrojov Božieho konania (nie je iba jednou z mnohých organizácií, hoci má navonok „svetskú“ organizačnú podobu).
3. Jej základnými jednotkami sú cirkevné zbory, cez ktoré cirkev plní svoje poslanie na poli misie (zvestovania evanjelia), pastorácie, prísľuhovania sviatostí a diakonie (služba starostlivosti chudobným, nevládnym, chorým a inak odkázaným ľuďom).
4. Sme občania Slovenskej republiky, obyvatelia miest a obcí, kresťania, evanjelici augsburského vyznania na Slovensku a členovia evanjelických cirkevných zborov, ktorí si cenia hodnotu kresťanskej rodiny.
5. Nadväzujeme na predchádzajúce generácie evanjelikov a na hodnoty, ktoré vytvorili a zanechali. Vážime si prínos evanjelických osobností, ktoré výrazne prispeli k rozvoju cirkevných zborov, obcí a miest a celej spoločnosti.
6. Na to, aby cirkevné zbory mohli plniť svoje poslanie a úlohy, potrebujú pracovať v prostredí cirkvi, ktorá podporuje ich prácu, rôznorodosť, špecifické a regionálne potreby, miestnu angažovanosť, ako aj obdarovania jednotlivých pracovníkov.
7. Je neprijateľné, že dnes to stále nie je samozrejmé. Bývalé vedenie cirkvi (t. j. predsedníctvo ECAV na Slovensku – generálny biskup a generálny dozorca) sa nevenovalo vytváraniu vhodného prostredia pre rozvoj a obnovu cirkvi. Dokazujú to výsledky jeho činnosti.

Článok II – Túžba po moci v cirkvi je prekážkou služby druhým

1. Pri správe našej cirkvi sa oddávna uplatňuje synodálno-presbyteriálny model. Je postavený na fungovaní cirkevných organizačných jednotiek, konkrétne na: dištriktoch, seniorátoch a cirkevných zboroch.
2. V COJ rozhodujú kolektívne orgány, (podľa možností) s rovnakým (paritným) zastúpením neordinovaných a ordinovaných pracovníkov.
3. Členovia cirkevných zborov potrebujú také aktivity a rozhodnutia vyšších zložiek cirkvi a jej predstaviteľov, ktoré napomáhajú rozvoju zborovej služby a misie.
4. Citlivo tiež vnímajú to, čo brzdí tvorivú prácu a kazí meno cirkvi: sú to bývalými predstaviteľmi cirkvi vyvolané a živene kauzy. Boli sme svedkami systematického prenasledovania viacerých aktívnych osvedčených pracovníkov a kritikov predstaviteľmi cirkvi, čo vrhalo zlé svetlo na celú našu cirkev.
5. Na strane druhej – bývalými čelnými predstaviteľmi a orgánmi cirkvi boli krytí ľudia, ktorí zjavne morálne zlyhali

a konali vo svoj vlastný prospech. Takéto hanebné správanie spôsobuje stratu morálneho kreditu cirkvi.

6. Túžba po moci, majetku, ovládaní druhých a zneužívanie spoločenského postavenia, sú prejavmi osobného zlyhania jednotlivcov aj organizácií, nielen svetských, ale aj cirkevných.

7. Čelní predstavitelia cirkvi majú byť ako prví slúžiaci – nie vládcovia nad ostatnými. Členovia cirkevných zborov očakávajú, že cirkevný predstaviteľ bude svoj úrad viesť v súlade s občianskym a cirkevným právom, a nie v rozpore s ním.

8. **Odmietame prekrúcanie pravdy pomocou účelovej interpretácie cirkevno-právnych predpisov bývalými vrcholnými predstaviteľmi cirkvi.** Ich konanie odporovalo poriadku, duchu cirkevno-právnych predpisov a škodilo základným cirkevným organizačným jednotkám (COJ), ktorými sú: dištrikty, senioráty a cirkevné zbory. Títo predstavitelia cirkvi stratili našu dôveru.

9. **Odmietame preto účelové obvinenia a odvolávanie predstaviteľov cirkvi z cirkevných funkcií vo vykonštruovaných súdnych procesoch a účelových disciplinárnych konaniach a ich škandalizovanie.**

10. Nečudujme sa, že **medzi farármi a kaplánmi je cítiť strach**, ktorý významne ovplyvňuje ich slobodný výkon povolania. **Laickí pracovníci v cirkvi sú frustrovaní** z tejto situácie a stagnácie cirkvi. Situácia v cirkvi odrádza mladých, aby po absolvovaní teologického štúdia vstúpili do ordinovanej služby v ECAV.

11. **Bývalé vedenie cirkvi tak vytvorilo atmosféru strachu** a zneužívalo postavenie štatutárneho zástupcu zamestnávateľa. Kumulovalo do svojich rúk množstvo kompetencií, čo znižuje transparentnosť rozhodovania a potláča participáciu základných COJ a ich orgánov.

12. Bývalé vedenie cirkvi sa pasovalo na vlastníka jedinej pravdy. Snažilo sa udržať si moc a vplyv za každú cenu, napriek všetkým pravidlám, pričom pošľapalo Božie zákony, spravodlivosť i bratsko-sesterskú lásku. Takéto konanie je neprijateľné a odsúdeniahodné. Dialo sa tak uprostred našej cirkvi, akoby neexistovala ani reformácia, ani bázeň pred Bohom.

13. Členovia našej cirkvi, či ordinovaní, alebo neordinovaní, **dnes si nie sú pred cirkevnými zákonmi rovní.** Bývalé vedenie cirkvi uplatnilo na ľudí rôznu mieru.

14. V konaní bývalého vedenia a niektorých predstaviteľov cirkvi sú čitateľné metódy, ktoré používala bývalá štátna bezpečnosť a bývalý režim v Československu pred rokom 1989 na prenasledovanie svojich kritikov a na potlačanie slobody náboženského prejavu a vyznania.

15. Takéto konanie je hanbou našej cirkvi a **dôvodom na zmenu postavenia a kompetencií vrcholných predstaviteľov cirkvi.** V novej štruktúre musí mať biskup svoje územie, v ktorom reálne vykonáva funkciu biskupa. Funkcia generálneho biskupa ako biskupa nad biskupmi bez vlastného dištriktu je pre cirkev neprirodzená.

16. Senáty Generálneho súdu rozhodovali vo vykonštruovaných procesoch zjstne a zaujate. Takéto konanie je neprijateľné a **je dôvodom na reformu cirkevného súdnictva. Preto je potrebná reforma organizačnej štruktúry cirkvi**, aby

zamedzila takémuto zneužívaniu moci vedením cirkvi a je-
mu naklonenými členmi generálneho súdu a generálneho
presbyterstva.

17. Nedostatky cirkevnej ústavy a oddaľovanie vykonania
zmien organizačnej štruktúry cirkvi umožnili bývalému ve-
deniu cirkvi postupné, až úplné ovládnutie rozhodovania
a zároveň i súdництва cez dosadených predstaviteľov a čle-
nov ústredných orgánov a viacero poradných výborov syno-
dy. Je to konflikt záujmov a neprijateľná kumulácia moci.

18. Vedúci predstavitelia cirkvi majú slúžiť druhým ako dobrí
správcovia a pastieri, majú byť vzorom vo svojom občian-
skom ako aj duchovnom konaní.

Článok III – O vplyve médií, tlače a moci slova

1. **Božie slovo má nespochybniteľnú moc a autoritu.** Ale aj
každé vyrieknuté a napísané slovo má moc. Jazyk dokáže
slovom pomôcť, ale aj ublížiť. Malý oheň dokáže zapáliť
veľkú horu. Preto je veľmi dôležité slová vážiť, nepripúšťať
ohováranie a manipulovanie písaným, a ani hovoreným
slovom.

2. V duchu Kristovej lásky a apoštolských napomenutí
chceme, aby naše slovo budovalo, pomáhalo, dvíhalo
a povzbudzovalo druhých vo viere, zachraňovalo a nie, aby
lámalo, pánilo mosty, bezdôvodne ubližovalo a ničilo.

3. **Odmietame preto konanie redakcie týždenníka EPST,**
ktorý ostatných 9 rokov šíri a šíri dezinformácie o účelo-
vých disciplinárnych konaniach, robilo propagandu bývalé-
mu vedeniu cirkvi a im spriazneným osobám, škandalizovalo
nepohodlných. Žiadosti o nápravu redakcia týždenníka zo-
smiešňuje a neakceptuje.

4. Široká verejnosť tak dostáva zo stránok EPST skreslený
obraz o reálnych hodnotách, problémoch a pomeroch
v cirkvi. Svojich čitateľov dlhodobo zavádza a manipuluje
s objektívnymi faktami a pravdou. V mnohých článkoch
dáva priestor konšpiračnému videniu sveta, ktoré vyvoláva
neopodstatnený strach a podnecuje k extrémizmu.

5. **Členovia redakcie EPST konajú v rozpore s etickým kó-
dexom novinára.** Svojím konaním porušujú civilné zákony
a etické štandardy – o kresťanských nehovoriac. **Žiadame**
preto vedenie vydavateľstva Transcivus, a.s., ako aj akcio-
nárov spoločnosti, aby vykonali účinné opatrenia na zame-
dzenie tohto neprípustného stavu.

6. **Žiadali sme** bývalé Predsedníctvo ECAV o objektivizáciu
spravodajstva na oficiálnej internetovej stránke
www.ecav.sk a tiež ich postojov zverejňovaných v týždenní-
ku EPST.

7. Problém je o to vážnejší, že v dnešnom svete internetu
a sociálnych sietí sa každá manipulácia faktami stáva zapá-
lenou fakťou pre rast netolerance, extrémizmu a násilia.
**Naopak súčasný svet potrebuje nezaujaté spravodajstvo,
kvalitný obsah a svedectvá o živote v cirkvi.** Potrebujeme
naopak využívať a rozvíjať moderné a zodpovedné formy
masmediálnej komunikácie a tlačeneho obsahu, ktoré budú
budovať cirkev, a nie ju ničiť.

8. Pretože bývalé vedenie cirkvi spochybnilo aj legitímne
právo na odpoveď, alebo reagovanie na oprávnené požia-
davky členov cirkvi, je potrebné **upraviť v cirkevno-
právnych predpisoch aj petičné právo členov cirkvi,** aby sa
v oprávnených prípadoch musel zaoberať vznesenou požia-
davkou resp. námietkou príslušný cirkevný orgán.

Zdroj: <https://charta2017.sk/>

PODPORTE, PROSÍME, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z. je dobrovoľné združenie neordinovaných pracovníkov a členov Evanje-
lickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013 pod pôvodným názvom Evanjelická jednota. **Poslaním** združe-
nia je podporovať komplexný rozvoj ECAV, uplatnenie jej členov a laických pracovníkov na všetkých úrovniach jej správy
s dôrazom na rozvoj misijnej a sociálnej práce, ekonomickej spolupráce a duchovný rast členov ECAV vo všetkých regi-
och Slovenska. Združenie má široko definované **ciele, ku ktorým patria:** rozvoj bratsko-sesterských vzťahov
a modlitebných spoločenstiev, vzdelávanie laických pracovníkov a prehlbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora
aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako
i podpora vzájomnej spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV. **Členstvo**
v združení je individuálne ako aj kolektívne. Medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia koordinuje činnosť združenia
Výkonný výbor, ktorého členmi sú predseda a dvaja podpredsedovia združenia, koordinátor členskej základne a tlačový
tajomník. **Podporte, prosíme, finančne alebo modlitebne naše projekty:**

Projekt – Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov, ktoré sú dostupné
emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Sloven-
sku s misijným zámerom. Do poznámky, prosím, uveďte: **Reformačné listy** alebo uveďte *variabilný symbol* číslo: 4024.
Číslo bankového účtu združenie je: **IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346.** Ochotného darcu miluje Boh. **ĎAKUJEME**

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

Šéfredaktorka: Eva Bachletová 0905 813 782
Monika Cipciarová 0948 254 765
Martin Kováč 0905 269 078
Ľubo Bechný 0905 345 764

Podnety a skúsenosti čakáme na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk
sa môžete prihlásiť aj na odobranie Reformačných listov e-mailom. Viac informácií si môžete prečítať na www.help-ecav.sk